

Studie: Imago Duitsland in de wereld zeer positief

Achtergrond - 17 september 2015 - Auteur: Marja Verburg

Het imago van Duitsland is wereldwijd zeer positief. Duitslands leidersrol in de wereld is onbetwist en zelfs gewenst. Dat blijkt uit een studie onder 179 ondervraagden van over de hele wereld. Al is er ook kritiek op de *Energiewende* en mogen Duitsers wel wat meer risico nemen.

De Griekenlandcrisis heeft het beeld van Duitsland niet onherstelbaar beschadigd, constateert dagblad [Die Welt](#) verrast als de Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) eind augustus haar studie presenteert. De GIZ interviewde voor 'Deutschland in den Augen der Welt' 179 mensen uit 26 landen. Vrijwel allemaal hebben ze een zeer positief beeld van Duitsland. De respondenten zijn studenten, politici, kunstenaars, mensen uit het bedrijfsleven en wetenschappers. Namens Nederland werden zeven mensen ondervraagd, twee van hen verbonden aan het Duitsland Instituut (zie onder).

In 2012 publiceerde de GIZ een soortgelijke studie. Toen was de teneur dat Duitsland een grotere rol op het wereldtoneel moest spelen, schrijven de onderzoekers. Drie jaar later, met de terreurdreiging van IS, de vluchtelingenstroom, het Oekraïneconflict en de Griekenlandcrisis, is de Duitse leidersrol onbetwist, blijkt uit de studie. Dat leidt niet tot angst of negatieve reacties. De ondervraagden zien juist graag dat Duitsland nog meer politiek zelfbewustzijn en visie ontwikkelt. Een ondervraagde uit Polen zegt: "Alle Europese landen kijken in onzekere tijden naar Berlijn. Maar Duitsland begrijpt dat niet. Daar hebben ze alles op hun bord liggen, maar ze eten het niet."

'Deutschland in den Augen der Welt'

Studie van de Deutsche Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit ([GIZ](#))

[Lees hier de studie \(pdf\)](#)

Oekraïnecrisis

Duitsland wordt zelfs gezien als een gewenst tegenwicht voor het machtige Amerika. Daar heeft de Oekraïnecrisis toe bijgebragen. Daarin speelde Duitsland

in de ogen van veel ondervraagden een belangrijke rol en onderscheidde zich positief van de VS. In dit verband wordt Duitslands *soft power* geprezen, zijn vermogen te bemiddelen in conflictsituaties.

Maar er is ook kritiek. Zo hekelen sommige ondervraagden de dubbele moraal van het “vermeende Duitse pacifisme en tegelijkertijd Duitslands wereldwijde wapenleveranties”.

Energiewende

De *Energiewende*, de overgang naar duurzame energie die Duitsland in 2011 inzette na de kernramp in Fukushima, oogst ook niet alleen maar lof. Die wordt in het buitenland gezien als een emotionele beslissing of zelfs een paniecreactie. Vooral Europese buurlanden begrijpen de *Energiewende* niet goed, zegt GIZ-onderzoeker Nikola Seiler tegen [Deutsche Welle](#). Ze vragen zich af hoe die moet functioneren en vinden het niet goed dat Duitsland zijn Europese partners daar niet bij betrokken heeft.

De *Energiewende* wordt in het buitenland gezien als een emotionele beslissing of zelfs een paniecreactie

Al is er ook bewondering voor de moed om die stap te zetten. Zoals een van de ondervraagden het verwoordt: de *Energiewende* is “als idee revolutionair, maar in de uitvoering niet”. Het was ook een *Alleingang*, zegt een Nederlandse deelnemer aan het onderzoek.

Typisch Duits

De aloude discipline, orde en *Pünktlichkeit* gelden ook in 2015 nog als typisch Duits. Er wordt bewonderend gekeken naar het onderwijssysteem en de gezondheidszorg. In Duitsland functioneren de systemen, zeggen de respondenten. Dat geldt ook voor internationale samenwerking: Duitsers denken en handelen volgens de ondervraagden in systemen en dat leidt tot stabiele oplossingen voor problemen, zowel in de politiek als bij economische samenwerking.

“De eerste vraag van een Duitser is vaak: ‘Waar staat dat in de regels?’ Ze doen vaak alleen wat in de wet staat in plaats van hun gezonde verstand te gebruiken.”

Duitsland wordt ook als voorbeeld gezien op het terrein van migratie en integratie en als het gaat om levenskwaliteit. Geprezen worden naast het onderwijs en de gezondheidszorg ook de veiligheid, de rechtsstaat en de politieke strijdcultuur.

Maar Duitsers mogen wel wat spontaner en lossier worden. “Als je in een

danscursus een keer een nieuwe draai wil maken, komt van de Duitser altijd: ‘Dat hebben we nog niet geleerd’”, aldus een Colombiaanse respondent. En een Franse ondervraagde zegt: “De eerste vraag van een Duitser is vaak: ‘Waar staat dat in de regels?’ Ze doen vaak alleen wat in de wet staat in plaats van hun gezonde verstand te gebruiken.”

Meer risico

Op economisch vlak wordt Duitsland gezien als goed presterend en dynamisch, met veel innovatieve kracht. Maar Duitsers mogen meer risico's nemen en beter worden in marketing, vinden veel ondervraagden. “De ironie is: ondanks deze aarzeling en scepsis - hoe zijn het succes en de innovatieve kracht van hun bedrijven te verklaren?” vraagt een Amerikaan zich af. “Er is iets in het Duitse karakter wat uiteindelijk niet te begrijpen maar zeer succesvol is.”

“Er is iets in het Duitse karakter wat uiteindelijk niet te begrijpen maar zeer succesvol is”

Kanselier Merkel staat voor veel mensen symbool voor het Duitse karakter: gedisciplineerd, pragmatisch, eerlijk, betrouwbaar, authentiek, meestal beslist, soms een beetje aarzelend. Veel ondervraagden zijn vol lof over haar, over haar politieke stijl, die resoluut en moedig wordt genoemd. Dat geldt ook voor degenen die het politiek niet met haar eens zijn.

Duitse taal

Voor veel ondervraagden blijft de Duitse taal een omstreden onderwerp. Voor de een is die onmogelijk, anderen prijzen de veelzijdigheid waarmee je je in het Duits kunt uitdrukken. “De Duitse taal heeft een bijzonderheid”, aldus een Braziliaan. “Je moet een zin meestal tot het eind afwachten om te begrijpen wat iemand bedoelt. Dat leidt ertoe dat je naar elkaar luistert en de ander laat uitspreken.”

“In Duitsland is het beheersen van de taal een dwingende voorwaarde voor deelname in sociale context en bij het werk”

Veel ondervraagden vinden dat Duitsland meer moet doen om de eigen taal te promoten, blijkt uit de GIZ-studie. Het groeiende belang van Duitsland in de wereld en de grote wens in het buitenland om met Duitsland samen te werken, vraagt erom mensen te stimuleren Duits te leren, concluderen de onderzoekers.

Als je Duits beheerst, heb je toegang tot de Duitse cultuur, geschiedenis en maatschappij, zeggen veel ondervraagden. “In Duitsland is het beheersen van de taal een dwingende voorwaarde voor deelname in sociale context en bij het werk”, aldus een Nederlandse respondent. Tegelijkertijd wensen veel deelnemers

aan het onderzoek een groter Engelstalig aanbod op Duitse universiteiten. Ook wordt het geklaagd over het ambtenaren-Duits bij officiële instanties.

Namens Nederland deden zeven respondenten mee aan het onderzoek: Rachaad Barri (Rabobank), prof. dr. Paul Dekker (Sociaal en Cultureel Planbureau), Hans de Koning (Max Bögl Nederland B.V.), Juurd Eijsvoogel (NRC Handelsblad), Marnix Krop (oud-ambassadeur, fellow Duitsland Instituut Amsterdam), Gerbert Kunst (ministerie van Economische Zaken), prof. dr. Ton Nijhuis (Duitsland Instituut Amsterdam)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/13034/studie-imago-duitsland-in-de-wereld-zeer-positief>